

ठीकावती २०९०/४७६

११८१३०

९८

कार्यालय-८/वतन/आर आर/ ९२६/२०१०
जिल्हाधिकारी कार्यालय, कोल्हापूर
दिनांक :- २२/०६/२०१०

प्रति,

मा. सॉलिसिटर नि-सहसचिव
विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय,
मुंबई-४००,०३२

(१३१)

विषय:- देवस्थान व्यवस्थापन समिती, पश्चिम महाराष्ट्र, कोल्हापूर
यांच्या कारभाराबाबत दिनांक

संदर्भ:- १ आपलेकडील क्रंडीएमसी/२००९/गो.१४४६/प्र.क्र.५६/का.१६
दि.१५/१२/०९, दि.१८ जानेवारी व दि.१८ फेब्रुवारी २०१०
२ आपलेकडील अ.शा.प.क्र.डीएमसी-२००९/प्र.क्र.५६/सोल्ला
दि.१५/५/२०१०.

उपरोक्त संदर्भातील पत्रानुसार आपलेकडे प्राप्त झालेल्या तक्रार अर्जातील
प्रत्येक मुद्यावर स्वुलासा करून अहवल मागणी केलेला आहे. त्याप्रमाणे दि.२०/६/२००९ च्या
तक्रार अर्जातील मुद्येनिहाय अहवाल खालील प्रमाणे सादर केला आहे.

मुद्या क्रं-१:- अयोध्या टॉवर्स कोल्हापूर येथील पाचव्या मजल्यावरील जागा खरेदीबाबत-

अयोध्या टॉवर्स कोल्हापूर या इमारतीमधील ५व्या मजल्यावरील अंदाजे सहा
हजार चौ.फुट जागा सध्याचे बाजारभावाने सिकॉम यांचेकडून सुमारे १.३० कोटी किमतीला
विकत घेण्याचा देवस्थान समिती प्रयत्न करत आहे अशी तक्रार आहे. परंतु या आयोध्या टॉवर्स
मधील जागा खरेदी बाबत प्रथमत: जागा भाडयाने घेणेबाबत चर्चा होवून जाहीर प्रसिद्धी
दैनिक पुढारीस देणेचे निश्चित झाले होते. त्यानुसार दि.२२/६/२००७ रोजी पत्र तयार करून
प्रसिद्धी दिलेली नाही. दि.२८/५/२००९ ला सचिवांचे स्वाक्षरीने व अध्यक्ष, सिकॉम मुंबई यांना
अयोध्या टॉवर्स या इमारतीमधील ५व्या मजल्यावरील जागा खरेदी करणेस दिले पत्रामध्ये १.२०
लाख इतकी रक्कम नमूद केली आहे. या संदर्भानुसार सिकॉम मुंबई यांनी त्यांचेकडील पत्र
दि.१/१०/२००९ नुसार खरेदीसाठी लागणारी स्टॅपडयुटी व रजिस्टर खर्च ५०% देवू असे नमूद
केले होते. तसेच पत्र देवून अस्सि. जनरल मॅनेजर सिकॉम यांना कळविले होते. व सदरच्या खर्चास
विधी व न्याय विभागाकडून प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर खरेदी बाबत पुढील पत्र व्यवहार
करणेत येईल. त्यानंतर खरेदीची कार्यवाही आज अखेर थांबलेली आहे. खरेदी व्यवहार झालेला
नाही. यावरून समितीकडून होणारा खरेदी व्यवहार हा पारदर्शी असलेचे दिसून येत नाही.

मुद्या क्रं. २/३:- मौजे उदगिरी व कासाडे, ता. शाहुवाडी येथील बॉक्साईड गौणखनिज
रकमेबाबत:-

मौजे उदगिरी व कासाडे ता. शाहुवाडी येथील देवस्थान इनाम जमिनीतील बॉक्साईड गौण खनिज रकमे बाबत जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांनी त्यांचेकडील पत्र क्र कार्या-दृश्य/गौण/आरआर/१६/०८ दि. ८/११/२००९ नुसार खालील प्रमाणे रॅयल्टी भरणा दाखवलेला आहे.

१. मौजे उदगिरी, ता. शाहुवाडी स्वाती मिनरल्स	सन २००६-०७ सन २००७-०८ सन ४/०८-५/०८	रु४७,२०,८००/- रु७४,६९,७०५/- रु८२,००,५३५/-
२. मौजे उदगिरी, ता. शाहुवाडी प्रकाश गायकवाड, पीएजी माईन्स	सन २००६-०७ सन २००७-०८	रु३८,५०,०००/- रु४०,००,०००/-
३. मौजे उदगिरी, ता. शाहुवाडी युनिवर्सल माईन्स	१६/१/१९९३ ते २३/५/१९९५	रु४,९६,४९३.५०
४. मौजे कासाडे, ता. शाहुवाडी पदमावती माईन्स	सन १९८६ ते १९९५	रु१०,५९,५६४.९५

उपरोक्त चार कंपन्यांपैकी युनिवर्सल माईन्स व पदमावती माईन्स यांचेबाबत कोटीत दावा सुरुआहे.

तसेच महसूल व वनविभाग, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रं आय एन एम-१०८५/सीआर-४९५/एल-५ दि. १७/१/१९८६ नुसार दि. ६/८/१९८५ पासून सदरचे स्वामीत धन देवस्थान समितीस देता येणार नाही असे आदेशात चमूद आहे. त्यामुळे देवस्थानची मागणी अयोग्य वाटते.

मुद्या क्रं. ३ :- देवस्थान जमिनीच्या खंडाची खकम वाढविणेबाबत व खंड न भरणा-या कूळांच्या जमिनीबाबत :-

देवस्थान जमीनीचा आढावा घेऊन खंडाची खकम वाढवणे बाबत व खंड न भरणा-या कूळांची नांवे कमी करणेबाबत ठोस पावले उचलेली नाहीत, अशी तक्रार केली आहे. याबाबत हासुर ता. शिरोळ येथील गट नं. ३३३ क्षेत्र ०.३३ आर आकार रु३ या जमीनीचे लिलावदार श्री काबू सोना कांबळे व त्यांचे वारसाने आपलेकडे असणा-या देवस्थान जमीन गहाण उघेऊन विना परवाना पोटकूळे ठेवणे, नोटीस पाठवून सुध्दा जबाबासाठी हजर न राहाणे, जमीनीचा खंड न भरणे इत्यादी बाबीचा शर्तभंग केल्यामुळे सदर जमीन सरकार कब्जात घेणे बाबत तहसिलदार शिरोळ यांना देवस्थान समितीने कळवून अहवाल मागणी केला असता त्याप्रमाणे कार्यवाही झाली नाही व सदरची जमीन सरकार कब्जात घेतलेली नाही ही बाब योग्य नाही.

“ही माहिती नाहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्यथे उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.”

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक-२००९/प्र.क्र.५६/का.सोळा,
विधि व न्याय विभाग,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक:- ३० सप्टेंबर, २०१४.

प्रति,

उपसचिव (उद्योग),
उद्योग उर्जा व कामगार विभाग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

विषय:- देवस्थान व्यवस्थापन समिती, पश्चिम महाराष्ट्र, कोल्हापूर यांच्या
जमीनीबाबत.

महोदय,

देवस्थान व्यवस्थापन समिती, पश्चिम महाराष्ट्र, कोल्हापूर या समितीकडे कोल्हापूर, सांगली,
सिंधुदुर्ग इत्यादी जिल्ह्यातील ३०६७ मंदिरे व्यवस्थापनासाठी सूपूर्द करण्यात आली आहेत.

२. समितीच्या अखत्यारीतील मौजे उदगिरी व कासार्डे, ता. शाहूवाडी येथील देवस्थान इनाम
जमिनी बॉक्साईड उत्खननासाठी देण्यात आलेली असून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांनी पत्र क्र.
कार्या ६आ/गौख/आरआर/८१६/०८, दिनांक ८/११/२००९ अन्वये रॉयल्टी भरणा दाखविला आहे.
सदर जमिन समितीची असल्याने स्वामित्वधनाची रक्कम समितीस मिळणे आवश्यक वाटते. तसेच
सदर जमिनीमध्ये १९८५ ते २००७-०८ कालावधीत उत्खनन झाल्याचे दिसते. सबब त्यास कोणी
मान्यता दिली होती किंवा कसे याबाबत चौकशी करणे आवश्यक आहे. सबब, यासंदर्भात संविस्तर
माहिती या विभागास उपलब्ध करून देण्यात यावी, ही विनंती.

आपला,

(ल. वि. सावंत)

कार्यासन अधिकारी, विधि व न्याय विभाग

प्रतिलिपी उचित कार्यवाहीसाठी सचिव, देवस्थान व्यवस्थापन समिती, कोल्हापूर यांचेकडे रवाना.
vikas sande/letter

३०/११/२०१४
ASKMB/RE

9/ceo/

क्र.देव.वशि.डा. /२०१३
देवस्थान व्यवस्थापन समिती
पश्चिम महाराष्ट्र कोल्हापूर
दि. १०/१०/२०१३

प्रति,
अॅड.वीरेंद्र इचलकरंजीकर
३०५ बिर्या हाउस पेरीन नरीमन
स्ट्रीट फोर्ट मुंबई -४०० ००१

विषय- माहिती अधिकार अधिनियम २००५, अन्यथे माहिती प्रिलिण्डीबाबत

संदर्भ- १. आपला दिनांक १८-७-२०१३ चा अर्ज
२. या कार्यालयाकडील क्र.देव.वशि.१८९०/२०१३ दि.१३/८/२०१३

वरील विषयाकामी संदर्भातील मागणी अर्जानुसार आपणास खालीलप्रमाणे माहिती देणेत येत आहे.

अ.नं	मुदवा	उत्तर
१.	पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान समितीच्या नियंत्रणात /ताब्यात असलेल्या विविध धार्मिक स्थळांची यादी	देवस्थान व्यवस्थापन समितीच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या देवस्थानाची यादी आपणास दि. २२-८-२०१३ झा रोजी देणेत आली आहे.
२.	पश्चिम महाराष्ट्र समितीच्या नियंत्रणात/ताब्यात एकूण किती जमिन आहे. याची आपल्या अभिलेखातील उपलब्ध माहिती हवी आहे. (उदा. नोंदवहीची प्रत)	देवस्थान समितीच्या मालकीचे एकूण जमिनीचे क्षेत्र ६७७७ हेक्टर १९ आर इतके अग्रे यापैकी पन्हाळा व गडार्हालज तालुक्यातील गावनिहाय जमिनीची यादी सोबत आहे.
३.	संदर जमिनीपैकी काही जमिन खाणकामासाठी देप्यात आली होती क ये? असल्यास कोणतांचीमात्र असांग कोणाला व कायदराने याची माहिती हवी आहे.	१. मौ.उद्यागीरी ता.शाहवाडी जि.कोल्हापूर येथील श्री काळमादेवी देवस्थान जमिन गट नं.१९३ व १९४ जमिनीमधील बॉक्साईट उत्खनन करणेस व भूपृष्ठाचा संभाव्य नुकसान भरपाइची रकम २५४५१०० जमा करणेच अटीवर मा.जिल्हाधिकारीसो कोल्हापूर यांचेकडील दि.४-९-२००९ चे आदेशाने श्री.प्रकाश आनंदराव गवंडी रा.कोल्हापूर यांना देणेत आली आहे. २. मौ.कासार्डे ता.शाहवाडी येथील श्री.धोपेश्वर देव.जमिन गट नं. २४६, २४८, २५१, २५२, २५३, २५४, २५५, २५७, २५८, २५९ या जमिनीमधील बॉक्साईट उत्खनन करणेस क्र.देव.वशि.जा.१२/२००५ दि.२८-१-२००५ चे आदेशाने मे.ए.व्ही.माईन्स कोल्हापूर यांना परवानगी देणेत आली आहे. याकामी दर ठरविणेत आलेचा दिसून येत नाही. ३. मौ.कासार्डे ता.शाहवाडी येथील श्री.धोपेश्वर देव.जमिन गट नं. २४७, २५६, २६१, २६२, २४९, २६५, २६६, २७६, २७७, २७५, २८१, २७८, २८४, २८५, २९३, २९४, २९५ या जमिनीमधील बॉक्साईट उत्खनन करणेस क्र.देव.वशि.डा.३३६३/२००८ दि.१३०८/२००८ चे आदेशाने पदमावती मायनिं कंपनी कोल्हापूर यांना मुदतवाढ देणेत आली आहे. याकामी दर ठरविणेत आलेचा दिसून येत नाही.

ldeu
शासकीय माहिती अधिकारी,
देवस्थान व्यवस्थापन समिती,
पश्चिम महाराष्ट्र, कोल्हापूर

हे सर्व भूई भाडे त्वरीत वसूल करावे व मुदत संपलेल्या सर्व प्रकरणाच्या बाबतीत मुदतवाढ देवून त्यांना नियमित करण्यापेक्षा सदरच्या जमिनी परत आपल्या ताब्यात घ्याव्यात व आवश्यकता असल्यास त्या इतर व्यक्तींना भूई भाडयात घ्याव्यात.

२. येणे रॉयलटी उत्पन्न

- १) रॉयलटी उत्पन्न हे एक देवस्थान फंडाचे प्रमुख उत्पन्नाचे साधन आहे. गेल्या बन्याच वर्षात रॉयलटी उत्पन्नाची प्रत्यक्ष वसूली झालेली नाही. त्यामुळे संस्थेचे फार मोठे आर्थिक नुकसान होत आहे तसेच या संदर्भात कोर्टकचेरी करावी लागत असल्याने कायदेशीर सल्ला/कोर्ट खर्च बन्याच प्रमाणात होत आहे. त्याचप्रमाणे सदरचे उत्पन्न वेळेत वसूल होत नसल्याने व्याजही मिळत नाही. अशा प्रकारे तिहेरी नुकसान होत असल्याने याबाबतची सर्व प्रलंबित प्रकरणे त्वरीत निकाली होणे गरजेचे आहे.
- २) एदमावती मायनिंग कंपनी मुंबई यांच्याशी खाण रॉयलटी बदल केलेले करार कालावधी संपल्याने जरी संपुष्टात आले असले तरी सदर प्रकरण न्याय प्रविष्ट असल्याने मुदत वाढ देवून करार पने नुतनीकरण करता येत नाही. व करार रद्द करून अन्य पर्याय शोधणे समितीस शक्य होत नाही त्यामुळे अन्य कोणताच मार्ग नसल्याने उत्पन्नही नाही व करार रद्द करताही येत नाही अशा कांत्रीमध्ये समितीचे कार्यालय सापडलेले आहे त्यामुळे शासनाने या संदर्भात त्वरीत कार्यवाही करून समितीस न्याय मिळवून देण्याची गरज आहे. मुंबई उच्च न्यायालय रिटिटीशनच्या मिनिटस् ऑफ ऑर्डरप्रमाणे शासनाकडून योग्य ते निर्णय मागविले आहेत. समिती कार्यालयाने याबाबत वारंवार शासनास पनव्यवहार केलेला आहे. तथापि शासनाने अद्यापि निर्णय घेतलेला नाही. समितीचे होत असलेले आर्थिक नुकसान लक्षात घेता शासनाने याबाबत त्वरीत आदेश निर्गमीत करावेत.
- ३) स्वाती मिनरल्स्, कोल्हापूर हे गेली तेरा चौदा वर्ष कलेक्टर ऑफिस कोल्हापूर यांच्या कार्यालयात रॉयलटीची रक्कम भरणा करत असल्याचे सांगण्यात आले. तसेच ते खाते स्वतंत्र असल्याचे सांगण्यात आले. तथापि ही रक्कम व्याजी अथवा बिनव्याजी आहे, याबदलचा तपशिल उपलब्ध नाही. त्यामुळे याबाबतही त्वरीत निर्णय झाल्यास तो संस्थेच्या आर्थिक स्थैर्यास उपयुक्त ठरू शकेल.
- ४) दुनिवर्सल मायनिंग कंपनी, इचलकरंजी हे पूर्वी कलेक्टर ऑफिसकडे भरणा करत नसत, तो त्यांनी काही कालावधीपूर्वी चालू केला आहे, असे समजते. मात्र याबाबतही कोणतेही दस्तावेज संरक्षेच्या दफ्तरी नसल्याने संस्थेस किती रक्कम उपलब्ध होणार आहे, याचा तपशिल नाही. त्याचप्रमाणे ज्या कालावधीकरीता त्यांनी भरणा केलेला नाही, ती रक्कम किती आहे व त्या रक्कमेचा भरणा कधी होणार आहे, याबाबतही कागदपत्र उपलब्ध नाहीत.
- ५) याबाबतची संदीग्धता पुर्णपणे संपुष्टात यावी, म्हणून याकरीता शासनाने पुढाकार घेवून समिती कार्यालयास आर्थिक नुकसान होणार नाही, अरी कार्यवाही करणे गरजेचे आहे, किमान रूपये दोन कोटीपर्यंत येणे खाण रॉयलटी असावे, असा प्राथमिक अंदाज आहे. त्यावरून या प्रकरणाची मिर्जत त्वरीत होणे किती निकडीचे आहे, याची नोंद घेण्यात यावी.

2008-09 ते 2004-05

B. S. Shewale
M.A. LL.B, FCA

B S SHEWALE & ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

५६) रॉयल्टी उत्पन्न येणे :

- दोष : १. रॉयल्टी उत्पन्न हे एक देवस्थान फंडाचे प्रमुख उत्पन्नाचे साधन आहे. मात्र, गेल्या बन्याच वर्षात रॉयल्टी उत्पन्नाची प्रत्यक्ष वसूली झालेली नाही. त्यामुळे संस्थेचे फार मोठे आर्थिक नुकसान होत आहे. तसेच, या संदर्भात कोर्टकचेरी करावी लागत असल्याने कायदेशीर सल्ला/कोर्ट खर्च बन्याच प्रमाणात होत आहे. त्याचप्रमाणे सदरचे उत्पन्न वेळेत वसूल होत नसल्याने व्याजही मिळत नाही. अशा प्रकारे तिहेरी नुकसान होत असल्याने, याबाबतची सर्व प्रलंबित प्रकरण त्वरीत निकाली होणे गरजेचे आहे.
२. पद्धावती मायनिंग कंपनी मुंबई यांच्याशी खाण रॉयल्टी बद्दल केलेले करार कालावधी संपल्याने जरी संपुष्टात आले असले, तरी सदर प्रकरण न्याय प्रविष्ट असल्याने मुदत वाढ देवून करार पत्र नुतनीकरण करता येत नाही व करार रद्द करून अन्य पर्याय शोधणे समितीस शक्य होत नाही. त्यामुळे शासनाने या संदर्भात त्वरीत कार्यवाही करून समितीस न्याय मिळवून देण्याची गरज आहे. मुंबई उच्च न्यायालय रिटपिटीशनच्या मिनिट्स् ऑफ ऑर्डरप्रमाणे शासनाकडून योग्य ते निर्णय मागविले आहेत. समिती कार्यालयाने याबाबत वारंवार शासनास पत्रव्यवहार केलेला आहे. तथापि, शासनाने अद्यापि कोणताही निर्णय घेतलेला नाही. समितीचे होत असलेले आर्थिक नुकसान लक्षात घेता शासनाने याबाबत त्वरीत आदेश निर्गमित करावेत.
३. स्वाती मिनरल्स्, कोल्हापूर हे गेली तेरा-चौदा वर्षे रॉयल्टीची रक्कम कलेक्टर ऑफिस कोल्हापूर यांच्या कार्यालयात भरणा करत असल्याचे समजते. तसेच, ते खाते स्वतंत्र असल्याचे सांगण्यात आले. तथापि, ही रक्कम व्याजी अथवा बिनव्याजी आहे, याबद्दलचा तपशिल उपलब्ध नाही. त्यामुळे याबाबतही त्वरीत निर्णय झाल्यास तो संस्थेच्या आर्थिक स्थैर्यास उपयुक्त ठरु शकेल.

युनिवर्सल मायनिंग कंपनी, इचलकरंजी हे पूर्वी कलेक्टर ऑफिसकडे भरणा करत नसत, तो त्यांनी काही कालावधीपूर्वी चालू

केला होता, असे समजते. मात्र याबाबतही कोणतेही दस्तावेज संस्थेच्या दफ्तरी नसल्याने संस्थेस किंती रक्कम उपलब्ध होणार आहे, याचा तपशिल नाही. त्याचप्रमाणे ज्या कालावधीकरीता त्यांनी भरणा केलेला नाही, ती रक्कम किंती आहे व त्या रक्कमेचा भरणा कधी होणार आहे, याबाबतही कागदपत्र उपलब्ध नाहीत.

उपाय : याबाबतची संदीग्धता पुर्णपणे संपुष्टात यावी, म्हणुन याकरीता शासनाने पुढाकार घेवून, समिती कार्यालयास आर्थिक नुकसान होणार नाही, अशी कार्यवाही करणे गरजेचे आहे. किमान रुपये दोन/तीन कोटीपर्यंत येणे खाण रॉयल्टी असावे, असा प्राथमिक अंदाज आहे. त्यावरून या प्रकरणाची निर्गत त्वरीत होणे किंती निकडीचे आहे, याची नोंद घेण्यात यावी.

५७) जिल्हा परिषद शाळा येणे भाडे :

- दोष : १.. कोल्हापूर जिल्ह्यातील अकरा तालुक्यातील गावामधील देवालयात जिल्हापरिषद शाळांना भाड्याने जाणा दिल्या आहेत. तथापि, या शाळा भाड्याचे उत्पन्न नियमितपणे जमा होत नाही.
- २.. पूर्वी जिल्हापरिषद यांचे उत्पन्न मर्यादित होते. त्यामुळे सामाजिक बांधिलकी या नात्याने, अशा शाळांचे भाडे अत्यल्प ठरविलेले होते. मात्र, सध्या जिल्हापरिषद यांना चांगले उत्पन्न मिळत आहे. त्यामुळे पूर्वी ठरलेली शाळा भाडे प्रचलित भाडेदराचा विचार करून सुधारीत करावी.

अ. क्र.	तालूका	येणे बाकी रक्कम	वार्षिक भाडे	येणे भाडे कालावधी	येणे बाकी रक्कम
		<u>३१/०३/२०००</u>			<u>३१/०३/०७</u>
१]	पन्हाळा	१,४९६.३०	६४०.२०	१९८५ ते २००७	१३,९७०
२]	करवीर	२१,७९८.४४	९४४.२८	१९८२ ते २००७	२८,३२८
३]	गडहिंगलंज	१५,९९४.००	८८८.६०	१९८२ ते २००७	२२,२९५
४]	आजरा	१,६०६.२४	४५७.४४	१९७९ ते २००७	१२,८०८
५]	कागल	२४,२३०.००	१,३४५.५६	१९८२ ते २००७	३३,६४८
६]	शाहूवाडी	४,२००.००	६००.००	१९९३ ते २००७	८,४००
७]	राधानगरी	१४,६०६.००	८९९.४४	१९८२ ते २००७	२०,२८६
	शिरोळ	८,८६८.९६	४९२.७२	१९८२ ते २००७	१२,३१८

